

1910
N° 3

**RAKENNUSTAIIDETTA, HUONESI-
SUSTUSTA, TAIDETEOLLISUUTTA
MAALAUSTA JA KUVANVEISTOA**

9^s
**VUOSI-
RERTA**

TOIMITUS:
VÄINÖ VÄHÄKALLIO,
Y. M., Y. M.

JULKAISIJA:
VILHO PENTTILÄ.

TOIMITUSPAIKKA: KONSTANTININKATU 26, PORRAS F. 2 KERR.
PUH. 75 02 KONTTORI: HUVILAKATU 5, PUH. 6 44, AVOINNA
4—6 i. p. POSTIOSOITE: SUOMEN TEOLLISUUSLEHDEN KOTI-
TAIDE. TILAUSHINTA 9 MÄRKKÄÄ. — ILMESTYY 12 NUMEROA
VUODESSA VÄHINTÄIN 30 KUVALIITTEEN SEURAAMANA. KOTI-
TAITEEN ILMOITUSTOIMISTO: UUDENMAANK. 3—5. PUH. 44 66.

RIKSI-LEVYT

ainoastaan soveltuvat huoneustojen järjestelyyn sekä uusissa että vanhoissa rakennuksissa; sillä ainoastaan niistä saa pikaisesti ja halvalla vahvan ääntä eristävän väliseinän tai ovireijäntukon, jonka tarpeen vaatiessa voi ilman aineen hukkaa poistaa eli muuttaa toiseen paikkaan.

OSAKEYHTIÖ RIKSI-LEVYT

Mikonkatu 19. Telefooni 29 40.

Huolenpito tulevaisuudesta on siivestyksen laki,

Henkivakuutus

on paras keino yksityisille osottaa huolenpitoaan tulevaisuudesta.

FENNIA,

Turussa, myöntää huokeilla vakuutusmaksuilla ja edullisilla ehdoilla kaikenlaisia

henkivakuutuksia.

Suomen Väri & Vernissatehdas Osakeyhtiö

Etelä Esplanadinkatu 8
Puhelin 85

Helsinki

Haaraosastoja:
Porissa, Viipurissa, Turussa ja Tampereella

S. WUORIO

UNIONINKATU 30 ■■■ HELSINKI

MAALARILIIKE JA
TAPETTIKAUPPA

Helsingin Sementti & Asfalttiliike

tekee asfaltti-, sementti- ja rautabetonitöitä.

== Täydellisiä kustannusarvioita maksutta. ==

Tehtaankatu 22.

Puhelin 40 03.

R. MELLIN

KULTASEPPÄ

Valmistaa kaikellaista
kulta- ja hopeasepäntöitä.

Porvoon Kutomakoulu

Puhelin 350.

✂ Myy kaikenlaisia
kutomatöitä sekä vas-
taanottaa tilauksia.

N. BOMANIN Höyrypuusepäntehtas

Turku.

NÄYTEVARASTOJA:

Helsingissä, Mikonkatu 4.

Turussa, Linnankatu 47.

Viipurissa, Katariinankatu 6.

Pietarissa, Nadesdinskaja 17.

Moskova, Petroffka 10.

Suomen Puuseppäin Kauppa- ja Teollisuus O. Y.

Valmistaa ja myy niin hyvin tilaajan kuin omien piirustusten mukaan kaikkia rakennus- ja huonekalualaan kuuluvia töitä.

Hinnat huokeat. Teokset palkitut monissa eri näyttelyissä, viimeksi v. 1908 kultametallilla kansainvälisessä näyttelyssä Pietarissa.

Kustannusarvioita ynnä muita selityksiä tehdään vaadittaissa huolellisesti ja nopeaan.

Tehdas Eerikinkatu 54. Puh. 48 41.

Huonekalunäyttely L. Heikinkatu 14. Puh. 26 00.

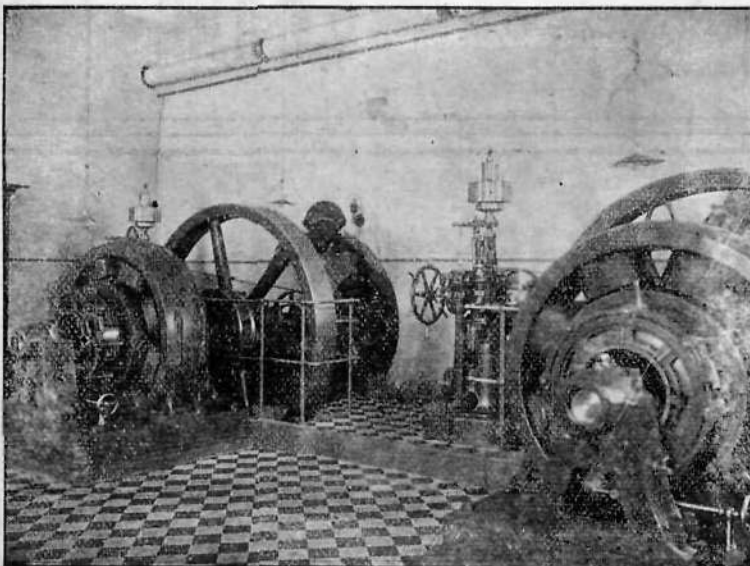
AKTIEBOLAGET

GOTTFR. STRÖMBERG

OSAKEYHTIÖ

Sähköliike & Dynamokonetehtas

HELSINKI

Suorittaa kaikenlaisia sijoituksia. Kaikenlaaisia, sekä henkilö- että tavarankuljetushissejä, Sähkömoottoreita, Sähkölaitteita höyryturpiineilla, höyrykoneilla tai imukaasumootoreilla.

Puhelimet 7 24 — 51 80 — 2 73.

Kustannusarvioita pyydetäissä.

Suurin valikoima
Taideteollisuusesineitä

kuparista, messingistä, bron-
sista, raudasta, kristallista,
porsiinista ja fajansista

G. F. STOCKMANN
OSAKEYHTIÖLLÄ
HELSINGISSÄ

5 Herman Lindell 5

ERITYISLIIKE

Taiteilija- ja
piirustusaineita

5 I. Henrikink. 5

5 HELSINKI 5

Helsingin Walimo Osakeyhtiö

Flemminginkatu 34

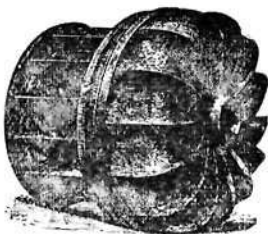
HELSINKI

Puhelin 38 70

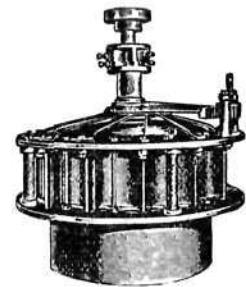
Valmistaa ja myy Kauppavalutavaroita kuten: Kamiineja, liesejä, silitysuuneja, peltejä, arinarautoja, kaakeliuunioweja, patoja, pannuja y. m.

Toimittaa kaikenlaisia Rakennusalaan kuuluvia valu- ja takotöitä kuten: balkongeja, ikkunan-
kehysiä, kaidepuita, rautaportteja, rakennuspylväitä y. m., y. m.

Voimansiirtolaitteita, Lämpö- ja Viemärijohtoja, Raamisahoja, Myllylai-
toksia, Turpiineja, Nostokoneita, Vesijohtokoneita kuten:
Kaivonrenkaita, Vesisiilejä, Putkia, Muhveja y. m., y. m.

**Rauta- ja Metallivalimo, Konetehtas,
Nikkelöimis- ja Kuparoimislaitos.**

„Suomi“

Polttakaa Savukkeitamme!

Suomalainen Tupakkatehdas O.-Y.
Helsinki.

„Panu“

Sörnäisten Puuseppätehdas Osakeyhtiö

suosittelee
töitään.

Vallgård N:o 6.

Puhelin 2 81.

EERO JÄRNEFELTIN TAIDENÄYTTELY ATENEUMISSA.

Kirjoittanut *Edvard Richter.*

Ei niin ylen tuotteliaasti, mutta sittenkin ahkerasti, ei mukaansa tempaavan temperamentin voimalla, mutta yhtä kaikki hartaasti työskentelee taidemaalariimme Eero Järnefelt. Lähes neljä vuotta oli kulunut siitä, kun hänellä viimeksi oli ollut täällä teoksiaan näytteillä yksityisnäyttelyssään Yliopiston piirustussalissa (1906). Ja aina siitä saakka oli häneltä vain kerran ollut nähtävänä eräs isompi maalaiskirkkoon tilattu alttaritaulumaalaus („Aviorikkoinen vaimo“), sekä viime vuoden alkupuolella joitakuuta pieniä etsauksia (Taideasioimisto Libertyssä), mutta sensijaan olivat sanomalehdet tuon tuostakin tienneet kertoa, että hän oli maalannut milloin minkin merkkihenkilömme muotokuvan.

Eero Järnefeltin nimi on taiteilijaimme parhaimpia; hänen maalauksensa kuuluvat sävyltään ja esitystavaltaan niihin, joilleka täällä todella ollaan opittu antamaan arvoa ja jotka aina ovat koonneet ympärilleen laajan ja innokkaan suosija- ja ihailijapiirin. Kun tämä taiteilijamestarimme nyt taas, pitkän odotusajan jälkeen, oli avannut kolmeksi viikoksi oman yksityisnäyttelyn Ateneumissa, niin ei ollut kumma, että kukin mielenkiinnolla riensi siihen tutustumaan.

*

Harvoilla meidän taiteilijoiistamme on niin kehittynyt oma arvostelukyky kuin Eero Järnefeltillä: liikatuotanto, olkoonpa mitä laatua tahansa, on hänelle kokonaan vieras, ja kaikki, minkä hän tekee, on huolella harkittua, on viimeisteltyä, täysvalmista taidetta. Ne maalaukset, jotka hän nyt oli asettanut näytteille, eivät suinkaan, niin monipuolisesti edustavia ja vaihtelevia kuin ne olivatkin, herättäneet huomiota lukumääränsä runsaudella, — sillä hänen näyttelynsä ei sisältänyt täyttä kolmeakymmentäkään teosta, — vaan niissä kiintyi huomio yksinomaan siihen puhtaasti taiteelliseen syventymiseen, jolla tämä maalariemme

eturintaman mestari oli suorittanut kunkin yksityisen teoksensa.

„Piirustus on taideteoksen rehellisyys“, sanoi vanha ranskalainen maalari Ingres. Niin ajattelee myös hänen seuraajansa, erinomaisen etevä liikkunnon esittäjä, ranskalainen Degas. Ja samoin ajattelee, kaikesta päättäen, myös nyt puheenaoleva suomalainen taiteilijamme. Sillä moitteettoman rehellisenä piirustuksen mestarina on E. Järnefelt ansainnut kunniasijan taiteilijaimme joukossa ja piirustus, yhtyneenä hillityn hienoon, ylhäisluontoiseen käsitykseen, on se horjumaton pohja, jolle hänen tulevaisuuden maineensa on perustuva. Tämänpä vuoksi tahdonkin, siirtyessämme yksityiskohtaisesti tarkastamaan hänen näyttelyään, ensiksi ottaa puheeksi ne teokset, joissa erikoisesti juuri piirustus oli omansa herättämään ihailuamme.

Katsellessamme pientä pastellipiirustusta „Tyttö lapsi sylissä“, ei päähuomio kiintynyt tyttöön, jonka kasvot tuntuivat hieman nukkemaisen siroilta, mutta tuohon herttaiseen lapseen, jota tyttö piti sylissään. Lapsen pään muoto ja koko rakenne, sen suurten silmien katse ja puoleksi avoimen suun ilme oli niin tyystin hienosti ja herkästi esitetty, että meillä tuskin on ketään, joka osaisi tehdä siinä määrin muotovalmista ja psykologisesti oikeata lapsitutkielmaa. — Molemmissa kuvissa kahdesta pojasta, jotka ruuhun perässä kokevat kalamertoja, olisi kylläkin saanut olla enemmän liikettä ja elämää, jotta ne olisivat pystyneet herättämään suurempaa mielenkiintoa, mutta kumminkin ne olivat piirustuksensa puolesta erittäin kunnioitusta herättäviä, aito suomalaissävyyisiä, rauhallisen tyyniä esityksiä. Ehdottomasti etusijan ansaitsi niistä lumista rantaa esittävä kuva, joka väritykseltään oli tavattoman eheä ja hienosoinituinen.

Piirustaessaan maisemiaan osoitti Järnefelt tässä näyttelyssä yhtä kouluutettua muotoaistia. Pienen

pienessä, vesivärillä maalatussa näköalassa Kolin mäeltä, joka jo oli vuodelta 1895 ja joka kenties vuosien mittaan oli kadottanut jonkun verran väriyksensä mehevyyttä, oli maanpinnan piirustus, sen konstruktiivinen käsittely ja perspektiivivaikutus, vuorenkukkuloiden nousu ja lasku, kaikki oli tehty verrattomalla tunnollisuudella ja taidolla. Silmäillessämme koristeellisen kaunista pastellitaulua „Keväthaapoja“ me emme nähneet pinta-puolisesti ja sattuman varaan tehtyjä puiden runkoja ja oksia, vaan me näimme luonnon elimellisesti tutkittuna, selvennettyinä, syvennettyinä. Kuvataessaan erinomaisen kauniissa pastellikuvassaan yksistään „Pilviä“ antoi Järnefelt niille sen juhallisen komeuden, mikä niillä on kesäisen sinitaivaan koristuksena, ja samalla hän sai ne leijaillemaan edessämme aivan ihmeellisen ilmakkaina ja raikkaina, pehmeinä ja plastillisina.

Ei ole kumma että Järnefeltin piirustustaito on tehnyt hänestä ennen muita suositun muotokuva-maalarin. Siihen hänellä sitäpaitsi on erikoiset taipumukset syvänä analytikkona, teräväkatseisena ihmistuntijana, joka katseellaan ei ainoastaan tunge syvemmälle kuin muut, vaan joka teeskentelemättä ja kaunistelematta uskaltaa esittää kuvattavansa kaikki luonteenomaiset piirteet, olivatpa ne sitten imartelevia tai päinvastoin.

Puheena oleva näyttely tarjosi nähtäväksi monta mieltäkiinnittävää muotokuvaesitystä. Väriykseltään kenties tahallaan kuivakiskoisesti käsiteltynä oli pankinjohtaja F. K. Nybomin kuva karakteristiikkaansa nähden mitä hauskin, varsinkin siksi, että taiteilija oli niin hienosti osannut alleviivata kaiken sen mikä tässä luonnekuvassa on tunnusmerkittävä: silmien viistoon suunnattu katse, huulien harkitseva asento ja laihan parran muoto. — Entisen kenraalikuvernöörimme N. Gerhardin kuvassa, joka oli maalattu jotenkin yksitoikkoisen harmaata, neutraalista taustaa vastaan, kiintyi huomio kullankirjailusta, pönäkästä virkapuvusta sympaattiseen kasvojen ilmeeseen. Tämän valtiomiehen osaksi pehmeiden, osaksi jänteiden kasvonlihaksien takaa saatoimme erottaa myötätuntoisen, henkisesti valistuneen ja lämminsydämisemmän ihmisen. — Mainion väri vaikutuksen teki punainen pöytäliina senaattori E. Hjeltin erittäin tyylikkäässä, hienoryhtisessä kuvassa, joka yleensä tuntui paljon ilmakkaammalta ja iloisemmalta kuin edellämäinitut muotokuvat. — Kirjailija Juhani Ahon kuva oli edellisiä vähemmän virallinen ja kuitenkin se oli kaikista monumenttaalisin teos. Tyyneyttä, suurpiirteisyyttä se osotti. Väritys oli lämmin, pehmeä ja erittäin vaikuttava. Kirjailijan katse oli kuvattu haaveilevaksi, syväksi, sielukkaaksi. — Ei ollenkaan virallinen, vaan intiimi, aivan välittömästi

esitetty oli nojatuolissa istuvan rouva K. J. S:n muotokuva, näyttelyn herkin ja runollisin henkilökuvaesitys. Tämän sievämuotoisen naisen ilme oli erityisen elävä, näytti siltä kuin hän juurikään olisi lakannut puhelemasta ja loisi kirkkaat silmänsä puhuteltuun. Hetkellinen vaikutus oli tuokiossa tavattu; piirustus, samoin kuin ohut tunnelmikäs värisävy, kohosi siinä korkeimpaan henkevytyteen.

*

Puhuttuamme edellisessä Eero Järnefeltistä piirustajana, on hänen näyttelyään nyt katsottava niiden teosten perusteella, jotka erityisesti herättivät huomiota värinkäsittelyn kannalta.

Sikäli kuin Järnefeltin aikaisempi tuotanto muistuu mieleeni, ei hän sanottavassa määrin ole ollut voimakkaampaa koloristista vaikutusta etsivä värisoinnuttelija. Hänen taiteilijatuonteensa yleinen talttuneisuus johtuneekin juuri hänen väriyksensä hillitystä laadusta, sillä pidätetty, hiljainen, lyyrillinen tunne-elämä on siinä ollut vallitsevana ja jokin harmaan hieno alakuloisuuden värisävy on antanut sille perussoinnun. Väriasteikko ei ole ollut köyhä, mutta aivan kuin jonkunlaisella aristokraattisuudella, joka karttaa pyrkimästä suurten joukkojen suosioon, ovat värit osoittaneet mahdollisimman vähän loisteliaisuutta. Pääasiallisesti taiteilija on kiinnittänyt harrastuksensa värien keskinäiseen voimavaikutukseen, valööreihin, ja erinomaisella kärsivällisyydellä ja huolella hän on tutkinut ilmaa ja valoa.

Tällaista värinkäsittelyä edusti tässä näyttelyssä neljä harmaaseen väriasteikkoon maalattua pienenlaista maisemaa. Kaikki ne valööritutkielminä ilmaisivat harvinaista havaintokyvyn terävyyttä, ja se runollinen tunnelma, joka niistä vienosti helähti katsojaa vastaan, perustui yksinomaan siihen mestaruuteen, millä taiteilija oli esittänyt ilman ja valon. Kaikista tuoreimmin, onnistuneimmin vaikutti niistä mielestäni pieni vesiväri-maisema, jossa aavalla, kuultavalla järvenselällä nähtiin kaksi poikaa veneessä.

Silloin tällöin on Järnefeltiltä kuitenkin nähty maalauksia, joissa koristeellinenkin tekotapa on ollut määrävänä, joissa siis värien pintavaikutus eikä niiden realistinen syvyysvaikutus on ollut pääasiana. Jo hänen edellisessä näyttelyssään 1906 oli eräs isonlainen aivan koristeellisesti käsitelty järvimaisema. Mainitusta näyttelystä hän oli ottanut viime näyttelynsä koristeellisen naiskuvan „Tuulesa“, joka esitti lakanaan kääriytyvää alastonta tyttöä ja muodosti rinnakkaiskuvan myöhemmin maalatulle „Kylpijälle“.

Dekoratiivinen tyyllittely tuli ensinmainitussa kuvassa näkyviin sekä kauniissa sommittelussa

että luonnosta poikkeavasti ohennetussa, vaalenetussa värissä — miltei liiankin ohutvarjoisessa ja hiukan ilmattomassa. Jälkimmäisessä, niinikään alastonta tyttöä esittävässä „Kylpijässä“ oli väri taas tyyllitelevästi vahvennettu, varsinkin sinitumalla vedenpinnalla, josta perspektiivivaikutus siinä määrin puuttui, että vesi nousi melkein pystyyn ja näytti verhon tai seinän tapaiselta. Tätä sinitummaa taustaa vastaan esiintyi naisen ihoväri tavattoman kauniisti, hänen paljas ruumiinsa aivan kuin säteili ja hohti lämmintä ja kirkasta valoa, ja lakana hänen jalkojensa ympärillä hulumusi erittäin kevyesti ja ilmakkaasti. Tämä „Kylpijän“ kuva olisi ollut sitäkin ihastuttavampi sekä loistavalta väritykseltään että hyvältä piirustukseltaan, jos vain itse kuvattu naishenkilö olisi ollut hiukankin sirompi eikä olisi vaikuttanut niin paljon „poseeraavalta“ mallilta.

Ihan viimeisimpinä aikoina näkyy taiteilija yhä enemmän kiinnittäneen huomiotaan värien koristeelliseen vaikutukseen. Näyttelysalin isoa keskikuvaa, „Maisemaa Kolilta“, saattoi pitää ilmauksena taiteilijan suhtautumisesta aivan uudenaikaisimpaan valonmaalaukseen. Käyttäessään enimmäkseen valmiiksi sekoitettuja värejä asetui taiteilija siinä kuitenkin jonkunlaiselle välittävälle kannalle kaikkein uusimman impressionismin ja entisen realistisemman ulkoilmamaalauksen välille. Niin kaunisvärinen, kirkas, hyvin sommiteltu, iloinen ja valoisa kuin tämä suurtöinen maalaus olikin, ei se kuitenkaan tehnyt täysin ehyttä vaikutusta (varsinkin etualan kellervät puut ja taustan vaalean sininen vedenpinta olivat heikko kohta), ja sitä sopusointuisen levollista, ehjää luonnontunnelmaa, mikä on taiteilijan aikaisemmassa, suurenmoisessa Pielisjärven kuvassa Ateneumin kokoelmissa, ei tämä taulu kaikesta väriloistostaan huolimatta omistanut.

Mutta näyttelyssä oli vielä neljä tulen valoa esittävää ja enimmäkseen henkilökuvilla varustettua huoneensisustaa, joissa taiteilijan uusi dekoratiivinen suunta selvemmin ja osaksi onnistuneemmin esiintyi. Tosin niistä kuva „Takkaval-

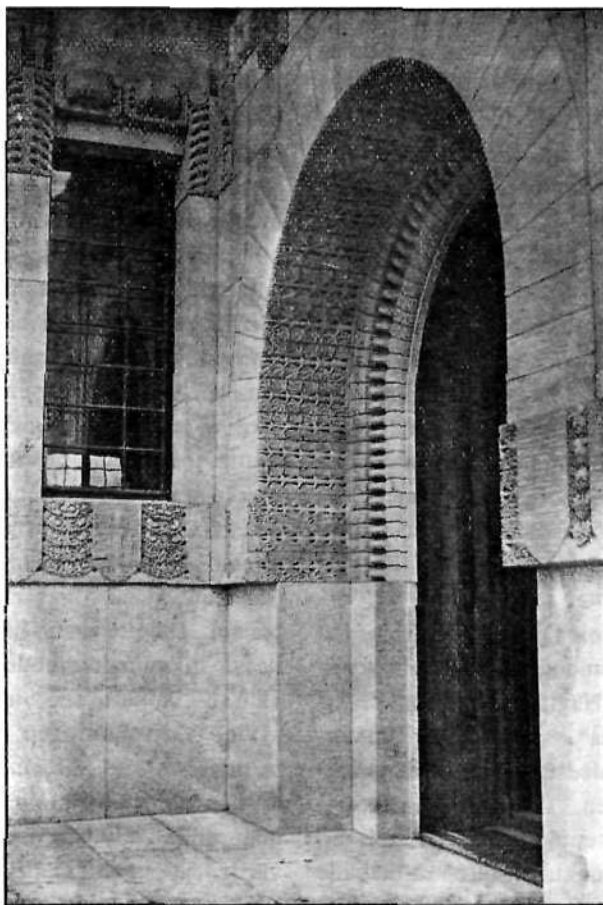
kea“, joka esitti näppärästi maalattua punapukuista pikku lasta viheriän uunin edessä, oli aivan paikainen pastelliharjoitelma, eikä sinänsä anna aihetta pitempiin puheisiin. Ja niin kaunis, miltei symbolisesti vaikuttava aihe kuin taiteilijalla olikin isossa öljykuvassaan „Lampun valo“ ja niin ihmeen sielukkaasti kuin hän siinä oli maalannutkin pikku tytön ylöspäin suunnatut kasvot ja erinomaisen elävästi vaikuttavan pöydän valkoisine liinoineen ja ruoka-astioineen, niin häiritsi taulun yläosan vaikutusta vanhemman tytön väritys, etenkin hänen vaatetuksensa imelän heleä punaväri, joka ei sointunut yhteen liian tummaan taustaan. Mutta sensijaan olivat muotokuvallinen esitys „Lukeva tyttö“ (ostettu Antellin kokoelmiin) ja pelkkä huoneen sisusta eli „Interiööri“ moitteettoman ehyitä esityksiä.

Nämä kaksi öljyvärimaalauksta kuuluivat mielestäni ehdottomasti näyttelyn parimpiin. Kaikesta liikkumattomuudessaan teki „Lukeva tyttö“ eloisan vaikutuksen ja voimakkaaine, tummine, syvine värisointuineen (keltaisen ruskeata, sinistä ja punaista) se oli omituisen salaperäisesti kiehtova. Mitä kauemmin siihen katsoi, sitä enemmän siihen kiintyi ja sen itsenäisesti sommiteltu väritys jäi unohtumattomasti mieleen. „Interiöörissä“ oli värivaikutus yhtä mieltäkiinnittävä. Tummanpunaisesta kukasta ikkunan edessä siirtyi katse ikkunasta näkyvään iltamaisemaan. Se hohti tumman sinertävänä, pehmeänä, hämyisenä, siinä oli jotakin satumaaailman tenhoa ja runollisuutta, jonka taiteilija oli saanut esiin merkillisen yksinkertaisilla keinoilla.

Näissä uusissa, syvempää, koristeellisempaa väritystä osoittavissa tauluissa on taiteilijan esityspiiri entisestään laajentunut ja rikastunut, ja me jäämme mielenkiinnolla odottamaan hänen tulevia tämänlaatuista töitään. Juuri nämä uudet värisoinnutukset samoinkuin edelläpuhuttu piirustukseltaan oivalliset maalaukset, ennenkaikkea hienon ylhäiset, tyylikkäätsä muotokuvat, olivat tämän näyttelyn taiteellisesti huomattavimpana puolena.

PÄÄSISÄÄNKÄYTVÄ
KANSALLISMUSEOLLA

ARKKIT.
„GESELLIUS
LINDGREN
& SAARINEN.“

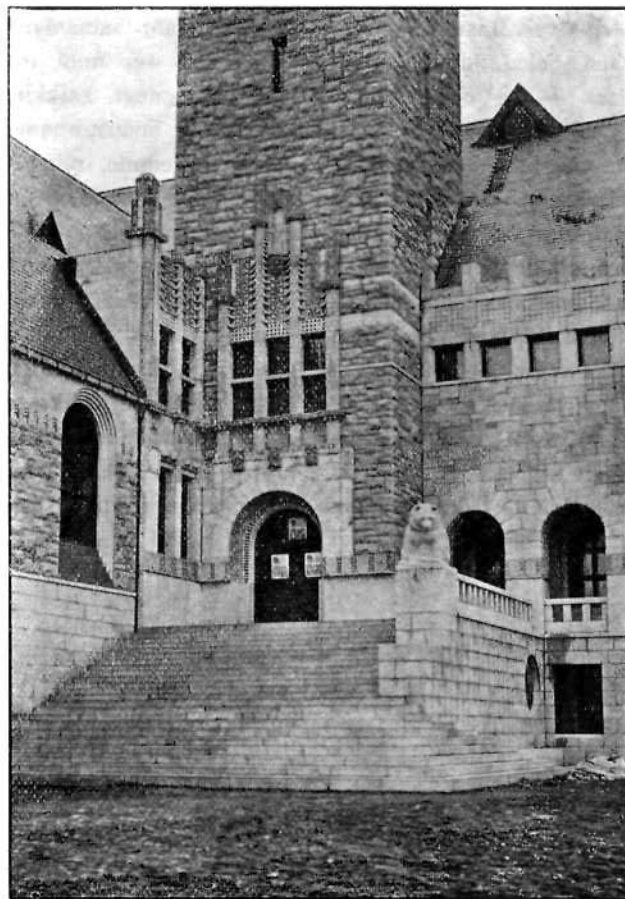
TRADITSIOONI TAIDETEOLLISUUDESSA.

Modernin taideteollisen liikkeen teoreettinen käsittely on nykyään hyvällä alulla. Tosin on liikettä alunpitäenkin koettu teoreettisesti selvittää ja niistä taiteilijoista, jotka kävivät sen etunenässä, voi sanoa samoin kuin temppeleään rakentavista juutalaisista, että he toisessa kädessä pitelivät laastaa tai vasaraa, toisessa miekkaa — sillä eroituksella vain että miekkana oli taistelunhaluista mustetta räiskyvä teräskynä. Mutta ne temperamentikkäät julistukset, joita silloin kaikui sanomalehdistä ja aikakauskirjoista, olivat sentään merkitykseltään sängen vaatimattomia. Nykyään on niillä arvoa vain niiden ajatusten todistuskappaleina, joita ensimmäiset taideteolliset yritykset synnyttivät. Liikkeen todellisista alkusyistä, sen historiallisesta lähtökohdasta ja luonteesta ne eivät anna paljo selvyyttä. Mitä nykyään tuodaan esiin näistä asioista, on jo painavampaa. Ehkei se ole oikeampaa, mutta se on tärkeämpää, se esiintyy suuremmin vaatimuksin ja se on lähtenyt laajemmasta kokemuksesta. Olemme niin pitkällä että vakavasti voidaan ajatella taideteollisuuden lopullista

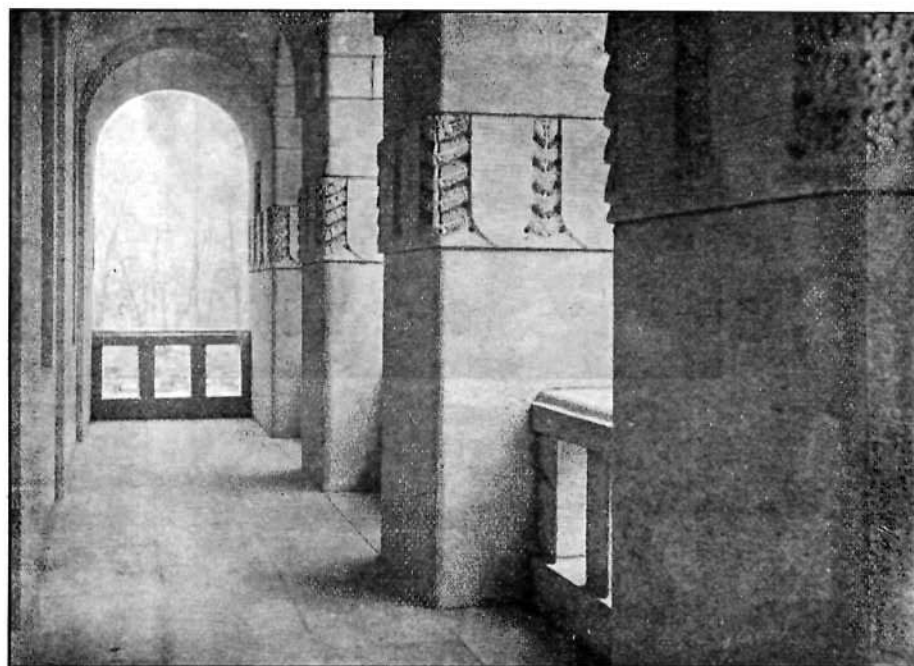
teoreettista määrittelyä. Yrityksiä siihen suuntaan on kyllä olemassa. Eräs luonteenomainen piirre näistä yrityksistä otettakoon tässä puheeksi.

Tämä piirre on minusta siinä teoreettisessa traditsioonirakkaudessa, joka modernille taideteollisuudelle pyrkii etsimään kaikenlaisia suhteita ja kiinnekohkia menneisyyteen. Traditsioni merkitsee menneisyyden jäännöstäperintöä. Perintöoikeudesta on kaikkina aikoina ja kaikilla aloilla puhuttu. Mutta nykyään näyttää siltä kuin tahdotaisiin sen rinnalle taidealalla asettaa jonkinlainen perintövelvollisuus, siten että uutisilmiölle vain silloin myönnetään olemisen oikeus, kun onnistutaan asettamaan se johonkin yhteyteen menneisyyden kanssa. „Traditsiooniton!“ oli yksi niistä haukkumasanoista, joilla oppineet ja oppimattomat poroporvarit koettivat tehdä taideteollisen liikkeen epäluulonalaiseksi silloisen yleisön silmissä. Uudemmat, etenkin nuoremmat taideteollisuuden asianajajat koettavat etsiä sille perinnäistä pohjaa traditsioonista, tunnustaen siten tämän syytöksen arvelluttavaksi.

PÄÄSISÄÄNKÄYTVÄ
KANSALLISMUSEOLLA

ARKKIT.
„GESELLIUS,
LINDGREN
& SAARINEN

LOGGIA PÄÄPORTAAN VIERESSÄ
KANSALLISMUSEOLIA

ARKKIT.
„GESELLIUS, LINDGREN & SAARINEN.“

Minä puolestani olen sitä mieltä että taideteollisuudella ei ole mitään perintövelvollisuutta. Tätä traditioonirakkautta vastaan, joka ilmenee mitä moninaisimmissa muodoissa — se on todellista isien adopteeraamista — täytyy painavasti huomauttaa että ne ainekset, jotka meidän aikamme on taideteollisuuden kehitykseen tarjonnut, ovat olleet niukemmat ja vähäisemmät kuin koskaan ennen: niihin kuuluu ensinnä ne henkiset aiheet, jotka sisältyvät aineenmukaisuuden, tarkoituksenmukaisuuden ja konstruktiivisen muodon dogmeihin; toiseksi ne kaikkein alkeellisimmat edellytykset, jotka käsityöllä yleensä on olemassa. Jos näistä aineksista on kasvanut esiin muotoja, jotka muistuttavat vanhempia muotoja, ei heti pidä olettaa suoranaista kausaalisuhdetta. Inhimillinen lähenee toki aina sen verran yleisinhimillistä, ettei

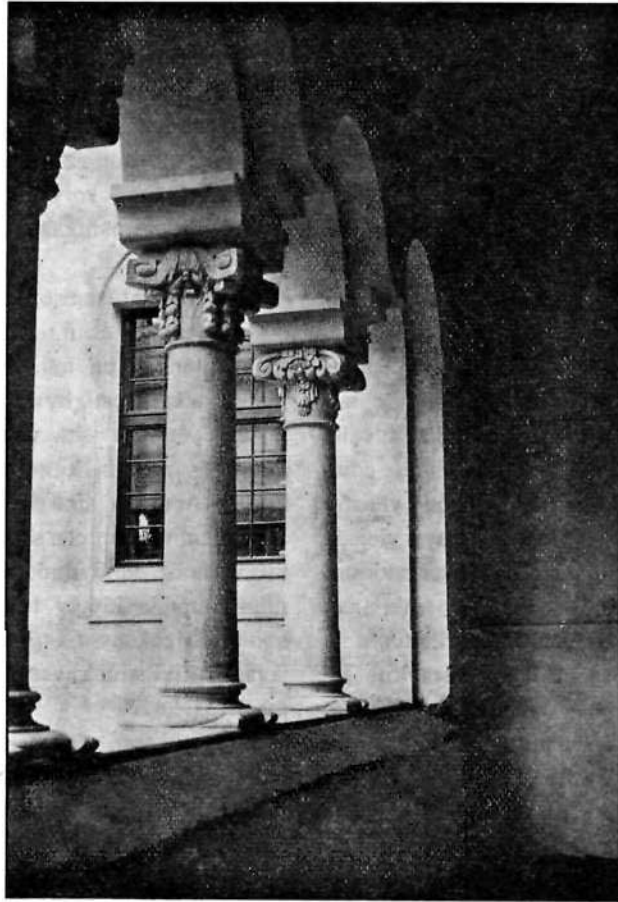
eri aikoina ja erilaisista edellytyksistäkin voisi syntyä jotain samanlaista. Ylpeinä voimme me sanoa että se, mitä me taideteollisuuden alalla olemme luoneet, kaikkine ansioineen ja vikoineen on meidän omaisuuttamme. *Meidän* se on; *keitä me itse*, olemme, miten muodostuneet ja kokoonpannut, se on jo toinen asia. Meidän isämme ovat harjoittaneet ryöstöviljelystä, me olemme jälleen tehneet maaperän hedelmälliseksi. Mikään traditiooni, mikään perintötieto ei ole meille tietä viittonut. Jos olemme saaneet aikaan jotain pysyvää, ei meitä siihen auttanut isiemme perintö, vaan yksinomaan se kaikessa inhimillisessä toiminnassa oleva, miltei itsetiedoton järki, hämärä pykimys, joka johtaa vapaimminkin, riippumattomimmankin ponnistuksen tuloksiin.

Willy Frank.

SISÄÄNKÄYTTÄVÄ
PIHANPUOLELTA
KANSALLISMUSEOLLA

ARKKIT.
„GESELLIUS,
LINDGREN
& SAARINEN.“

LOGGIA PIHALLA
KANSALLISMUSEOLTA

ARKKIT.
„GESELLIUS, LINDGREN
& SAARINEN.“

MAALAUSTEN, PIIRUSTUSTEN SEKÄ YLEENSÄ TAIDETEOSTEN KATSELEMISESTA.

Epäilemättä täytyy jokaisen myöntää, että toinen taideharrastuksemme, varsinkin mitä tulee maalauksiin sekä muihin kuvaamataiteisiin ei ole valitettavasti vielä niin suuri kuin taiteemme kehitys ja kanta nykyään saattaisi jo vaatia. Sillä käyhän arvokkaissa museoissamme, y. m. taidekokoelmissamme vielä verrattain vähän katselijoita. Huomattavampaa harrastusta yleisön puolelta eivät ole yhdistyksiemme melkoisia varoja ja vaivaa kysyvät vuotuiset taidenäyttelytkään saaneet osakseen, enempää kuin taiteilijamme järjestämät omat yksityiset näyttelyt.

Ylimalkaan on suuren yleisön harrastus ja kannatus, jota niin kipeästi kaivattaisiin, tällaisiin tilaisuuksiin nähden vielä silmiinpistävän vähäinen. Että tällainen puuttuva taideharrastus ei suinkaan ole omiansa edistämään ja ylläpitämään meidän nykyään jo monella tavalla korkealle kohonnutta kuvaamataidettamme, on itsestään selvä.

Suuri yleisö on siis välttämättä saatava enemmän harrastamaan ja kannattamaan aikamme taidea, sen kehitystä ja levenemistä; sillä tavalla tehdään mahdolliseksi taiteemme vastainen edistyminen. Mutta että tällainen suuren yleisön taideharrastus saataisiin syntymään, täytyy yleisöä ensin lähemmin ohjata tuntemaan todellista taidetta! Sen täytyy oppia itse näkemään ja tutkimaan taiteen syntymistapaa, tekotapaa ja tarkoitusta ja vertailemaan niitä toisiinsa. Silloin vasta kun jokainen itsekohdastaan löytää taiteesta tyydytystä, nautintoa, silloin on myös hänen harrastuksensa todellista — se on jo pysyvää.

Tällaisen taideharrastuksen persoonallisesta ja samalla yleisesti kasvattavasta vaikutuksesta mainitsee eräs tunnettu saksalainen kirjailija Fr. Naumann kirjoituksessaan „Über das Ansehen von Bildern“ m. m. seuraavaan tapaan:

„Ennenkuin voidaan tarkalleen määritellä maalauksen taiteellista arvoa, täytyy ymmärtää sitä oikein katsella. Tähän katselemiseen ei kuulu vielä mikään erityinen ihanteellinen lahja, vaan vaatii se ainoastaan kärsivällisyyttä ja hyvää taitoa. On itsestään ymmärrettävä, että jokaista kuvaa täytyy katsella omalla tavallaan. Moneen riittää ainoastaan lyhyt silmäys kun taas toiseen on vakava, monenkertainen syventyminen tarpeen. Näkemistä varmentaa, kun kiinnittää kuvan yksityisosiin tarkempi huomio, kopioidaan ne, vaikkapa vaan muutamalla viivalla. Mutta myös se, joka ei taida ollenkaan piirtää, oppii käsittämään kuvan todellisen sisällön, niin

pian kun hän tarkalleen ja mieleensä painamalla tarkastaa muutamia hyviä vanhempia ja uudempia maalauksia.

Kaikki ihmisen ymmärrys perustuu muistoon. Joka siis tahtoo ymmärtää kuvia ja maalauksia, sen täytyy näkyvien esineiden, olevien olojen avulla kartuttaa muistovarastoaan. On melkein uskomatonta kuinka huonosti monien ihmisten ajatus kaikkeen näkyvään nähden toimii. Samat ihmiset, jotka tarkalleen tietävät, kuinka englantilaiset tämän tahi tuon sanan lausuvat tahi kuinka suuri oli preussiläisten joukkojen luku Pragissa, eivät tiedä, onko heidän talonsa päällä tiili- eli liuskakivikatto tai kasvaako kirkon edustalla vaahtera vai niinipuu. Samaan tapaan voivat ihmiset katsella myös kuvaa ajattelematta ensinkään mitä näkevät s. o. katsella pintapuolisesti.

Sopiva ajatusharjoitus on, jos koettaa ajatuk- sissa esittää esim. joku rakennus tahi vuori, jonka monasti on nähnyt. Ensimmäinen koe onnistuu tavallisesti hyvin huonosti. Sinä yksinkertaisesti et saa sitä valmiiksi, — talonovi, jonka kautta päivittäin kuljet ei juolahda elävästi mieleesi. Aamulla sinä katselet sitä ja illalla on se jo paremmin mielessäsi. Kun tällä tavalla hankit varman taitavuuden niin koetahan muistella, mitä muotoja löytyy Rafaelin sixtiniläisen madonnan maalauksessa, tai miltä näyttävät pilvet kirjavassa kivipainokuvassa, joka riippuu sänkykammarissasi!

Kysymyksen, onko kuva „luonnollinen“ s. o. onko se todellisuuden oikea jäljennös, voivat ainoastaan sellaiset ihmiset ratkaista, joilla on todellisuutta muistossaan. He ainoastaan voivat vertailla. Kaksi tyttöä seisoo kuvan edessä; he puhuvat toisilleen: Tuollaista punaista taivasta ei ole! Kyllä sellainen on, minä olen sellaisen jossakin kerran nähnyt! Missä se oli? Kuinka minun pitäisi vielä tietää, missä minä olen punaisen taivaan nähnyt?! Tytöt tuntevat hyvin, että maalarin teosten edessä on avuton, jos ei ole jonkinlaista vertailukohtaa muistossa. Tästä lähtien pitävät he varalla, onko taivas punainen vai punaisensininen vai jonkin muunlainen, ja seuraavana vuonna uskaltavat he jo suuremmalla varmuudella lausua arvostelunsa, kun joku maalari esittää heille jonkun omituisen näköisen taivaan.

Jokainen kuva, joka ei ole aivan huono, kertoo katselijalle syntyperänsä, mutta tämän kertomuksen käsittämiseen vaaditaan vähän harjoitusta. Parhaiten totutaan tähän syntyperän etsintään, kun

PORTTI
KANSALLISMUSEOLLA

ARKKIT.
„GESELLIUS,
LINDGREN
& SAARINEN.“

kysytään: mikähän lienee innostuttanut maalaria tekemään tällaisen kuvan? Tässä ei saa antaa vaikuttaa sen, mitä kuvan sisällöstä mainitaan, sillä paljon allekirjoituksia syntyy vasta sitten, kun kuvat ovat melkein valmiita. Usein aiheena on yksi ainoa viiva, jonka vuoksi kuva tehtiin, usein värivastakohdat, usein liikunto. Löytyy kuvia, joilla näyttää olevan kaksi tai kolme alkulähdettä eli joissa taiteilijan mielenkiinto valmistuksen aikana on vaihdellut. Ainoastaan harvoin voidaan paljaalla katselemisella arvata kuvan koko syntyperää, mutta on hyvin opettavaista tutkia kuvaa perinpohjin, sillä etsimällä kuvan syntyä, opitaan se myös tuntemaan.

Katselija kysyy, antoiko valaistusvaikutus maalariin aiheen maalata juuri tämän kuvan. Sen tähden kohdistaa hän tarkkaavaisuutensa juuri valosuhteisiin. Mistä tulee valo? Ovatko varjot näkyvissä? Missä aurinko on? Onko ilma kuivaa? Miltä kuva näyttäisi, jos valon lähtökohta siirrettäisiin vähän vasemmalle tai oikealle? Onko maalari ylipäänsä ollut selvä valoesitys, vai oliko hänelle valo samantekevä? Millä tavalla muuttaa valonsäde värin?

Usein on kuvan perustana kahden värin vastakohta, valaistun ikkunan esiintyminen muuten hämärässä ympäristössä. Kun Böcklin maalasi

„Kotiinpaluun“ (Heimkehr) oli arvattavasti ensimmäinen, minkä hän näki, valoisa ikkuna. Ikkunan ympärille ilmestyi talo, taloon lehtikoristeet. Tämä synnytti nyt vastakohdan iltataivaalla. Iltaurinko vaatii valoisaa etualaa. Niin syntyi vesi kivimuurien väliin, ja vasta kun muurit syntyivät, asetettiin se mies niiden reunalle, joka palasi tuon ikkunan luo, mikä ensiksi oli olemassa. Jotenkin sillä tapaa voidaan lähemmin kuvaan tutustua. Sitä täytyy käsittää ikäänkuin tapahtuneena asiana.

Saattaa sattua, että maalari näkee henkilön, joka antaa hänelle aiheen kuvan laatimiseen, tämän henkilön siitä tietämättä. Kuinka useita sellaisia on esim. v. Gebhardt koonnut uskonnollisiin kuviinsa. Jos katsotaan joitakuuta näistä kuvista niin kauan kunnes ymmärretään niiden liikunto s. o. siksi kunnes tullaan juuri sitä kohtaa lähelle, jonka maalari on valinnut. Silloin alkaa aavistaa, että myös sielulliset ilmiöt voidaan saada esille. Usein on koko kuva tehty ainoastaan käden vuoksi, mutta tämä käsi toi kaikki toiset mukanaan. Monet kuvat ovat ainoastaan kahden silmän tahi puhuvan suun kehyksiä. Kun Dürer maalasi Hieronymus Holzschuherin, oli silmien luonti (katse) koko kuvan alkuperäinen keskus.

Jokaisen kuvan edessä, jolla on syvä eli kaukainen

tausta, voidaan kysyä, miten maalari on voinut kuvata niin, että meistä etuala näyttää olevan lähempänä taustaa. Eniten paljastuu tässä kysymyksessä taiteilijan ominaisuus. Toinen pääsee piirtämisen, toinen värien avulla siihen että me huomaamme tilan etäisyyden. Otetaan huomioon muotojen ja esineiden etäisyyden mukaan pientyminen, samoin keltaisten ja punaisten värien himmentyminen. Nuo puut kentällä ovat olemassa sentähden, että niiden suuruuden avulla voidaan arvata kentän laajuus. Monet esineet kuvataan ainoastaan määräämään eri etäisyyksien suhdetta. Kuvaa, jolla on suurempi syvyys, täytyy katsoa niin kauan, että kaikki tilavuussuhteet tulevat näkyviin: missä ovat nojatuolin neljä jalkaa? Kuinka suhtautuvat niiden neljä sijaa tuvan kulmapisteisiin? Minkätähden näen ylhäältä vesilasın

sisään? Kuinka korkealla ylipäänsä on silmäni huoneen seinällä? Tällaiset kysymykset eivät ole muuta, kuin kaikkein ensimmäisiä havaintoja n. s. perspektiiveistä, mutta ei ole mikään mahdottomuus niiden avulla päästä syventymään kuvan kaikkiin osiin.

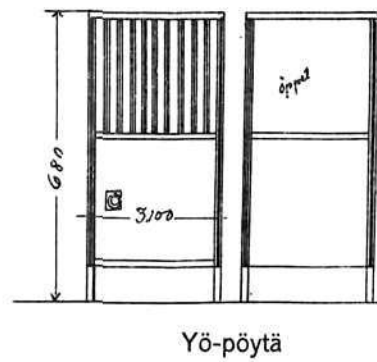
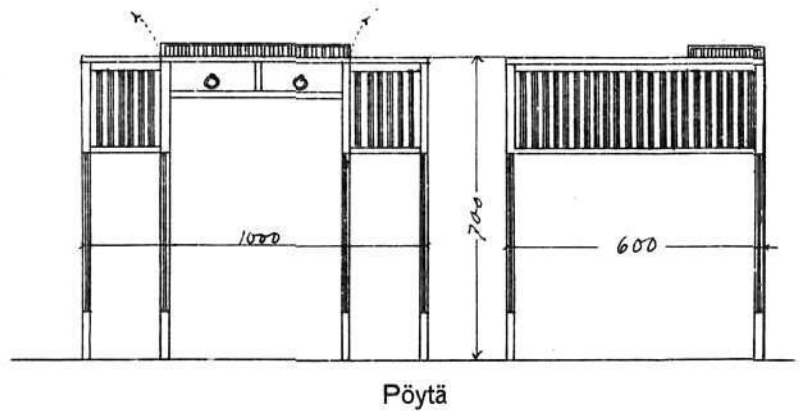
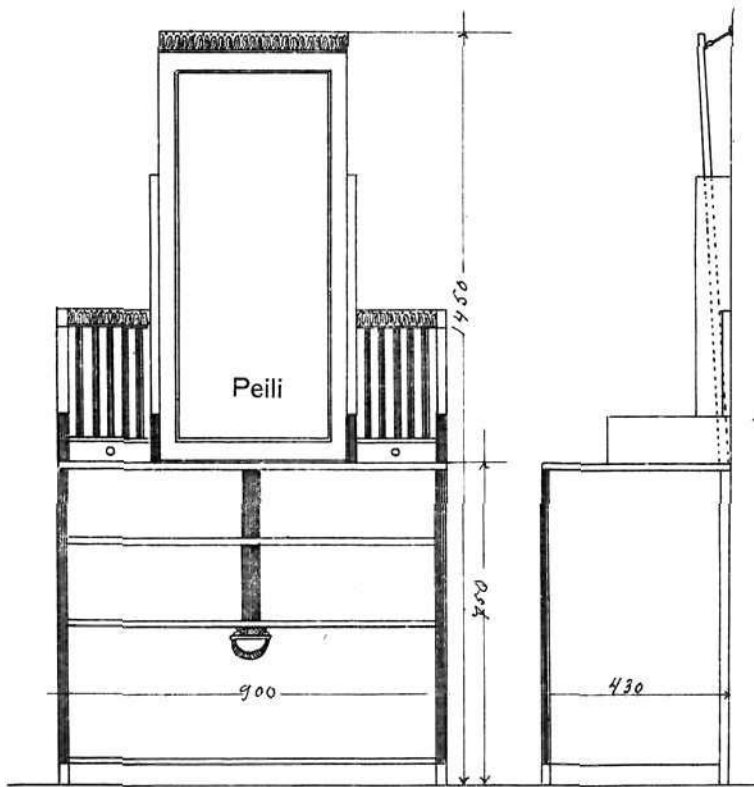
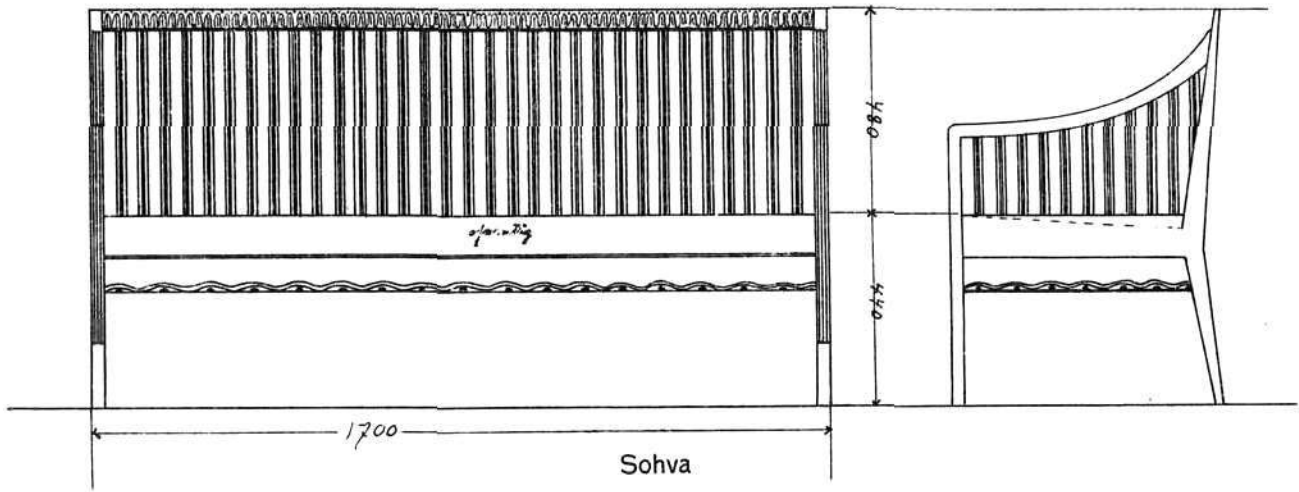
Vasta kun kuva on tarkalleen nähty, voidaan alkaa ajatuksissa vertailla sitä toisiin kuviin. Vasta tästä vertailusta syntyy alku taidearvosteluun. Ei mikään ole epähienompaa kuin se nopeus, millä useat katselijat taiteilijain töitä ja unelmia tarkastellessaan niiden ohi kiiruhtavat — aivan kuin he itse puolessa tunnissa tekisivät parempia, — jos vaan olisivat antautuneet maalareiksi. Kaikki katsominen vaatii aikaa, mutta tämä aika ei ole turhaan käytetty, sillä se suurentaa sitä maailmaa, jossa elämme“.

J. W.

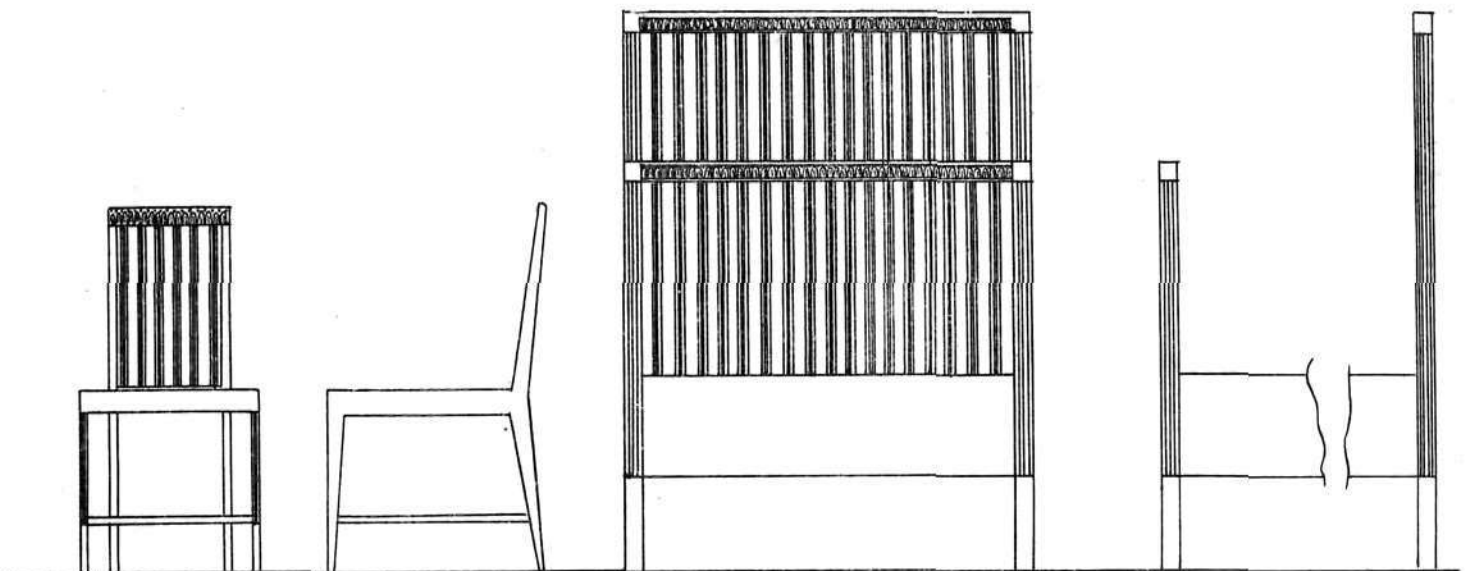

M.G.F.

Sänkykamarin kalusto.

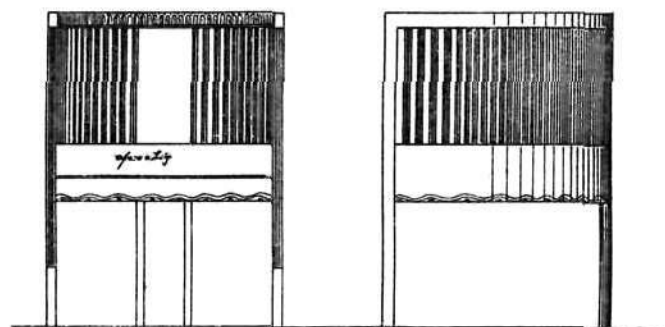

Sänkykamarin kalusto.

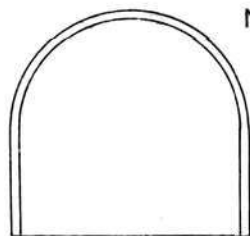

Tuoli

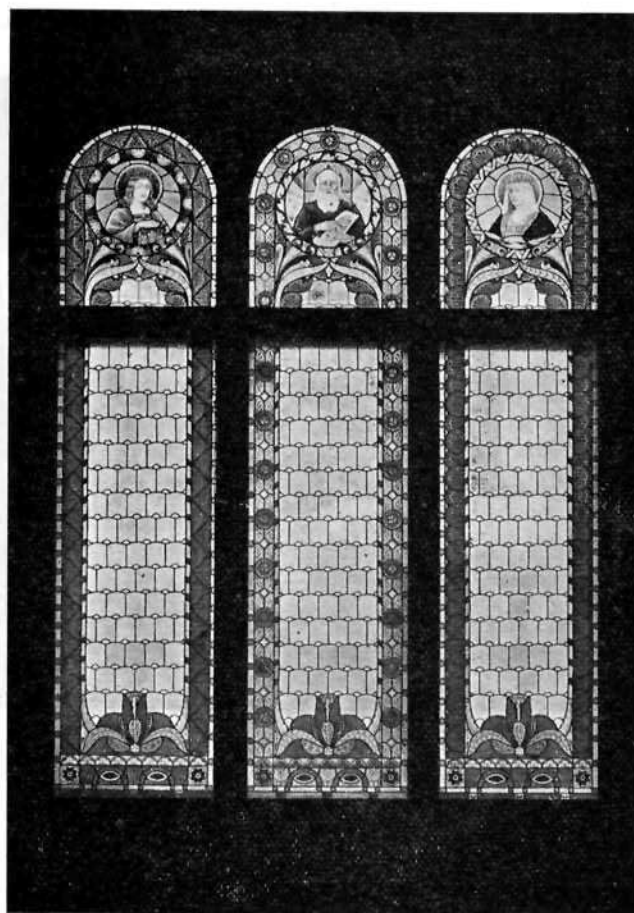
Sänky

Nojatuoli

IKKUNA
(ROMANILAISEEN
TYYLIIN)
KONSULI ELMGRÉNIN
TYÖHUONEESTA.

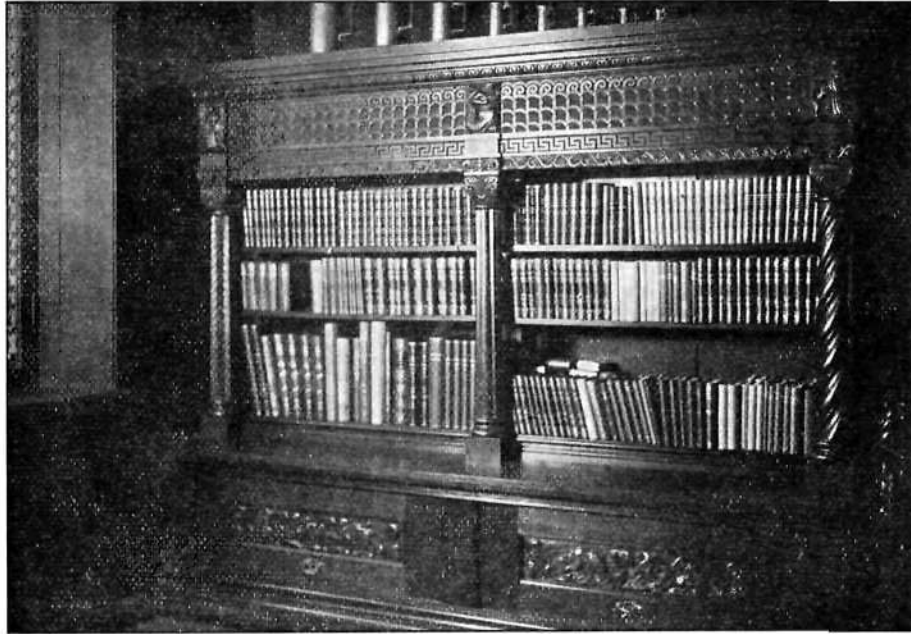

ARKKIT.
D. V. FRÖLANDER.

OVI
(ROMANILAISEEN
TYYLIIN)
KONSULI ELMGRÉNIN
TYÖHUONEESTA.

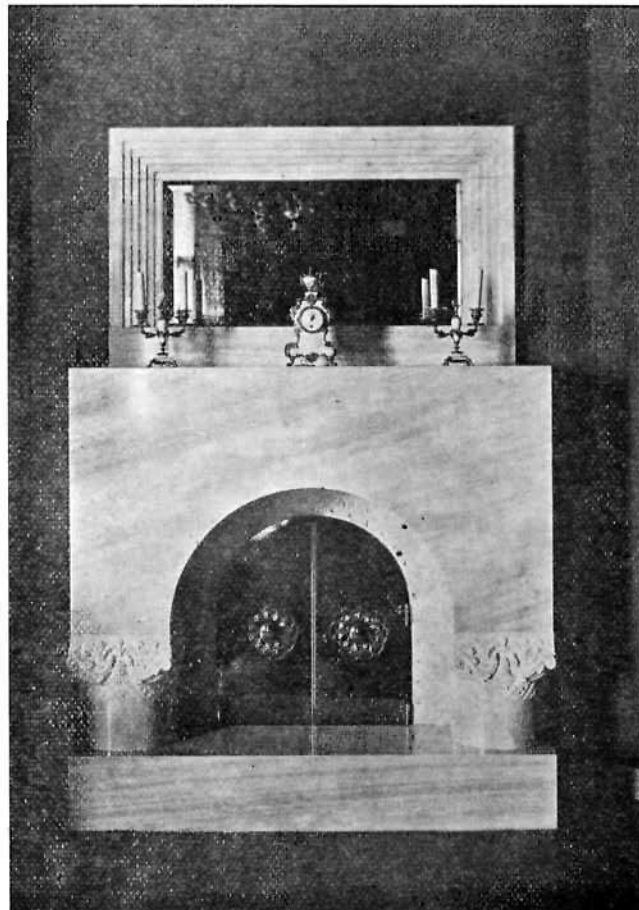

ARKKIT.
D. V. FRÖLANDER.
(HIETALAHDEN
PUUSEPPÄ O.-Y.)

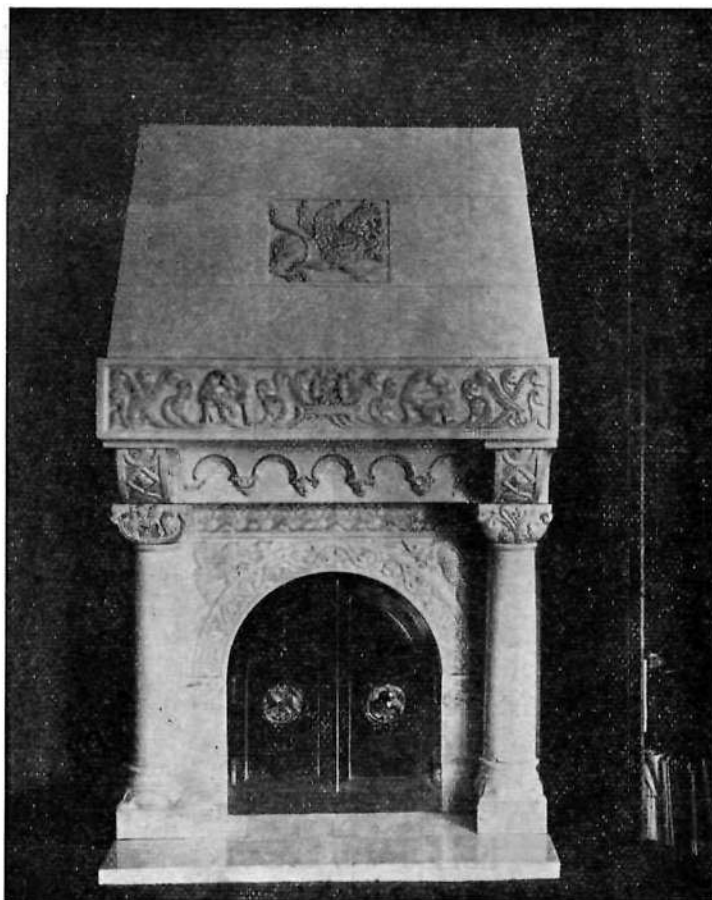
KIRJAHYLLY (ROMANILAISEEN TYYLIIN)
KONSULI ELMGRÉNIN TYÖHUONEESTA.

ARKKIT. D. V. FRÖLANDER.
(HIETALAHDEN PUUSEPPÄ O.-Y.)

UUNI
(ROMAANILAISEEN
TYYLIIN)
KONSULI ELMGRÉNIN
TYÖHUONEESTA.

ARKKIT.
D. V. FRÖLANDER.
(O.-Y. ANDSTEN).

UUNI.

ARKKIT. D. V. FRÖLANDER.
(O.-Y. ANDSTEN).

KIRJALLISUUTTA.

Huonekasvien hoito. Kirjoittanut *Rudolf Abelin.* Suomentanut *Walter M. Linnaniemi.* Porvoossa, *Werner Söderström Osakeyhtiö.* 1910. Hinta 1: 25.

Emännille ja kukkaisystävälle, jotka soisivat fuksiain, hortensiain, pelargoonien ja monien muiden kotikasviensa hyvin viihtyvän ja menestyvän ikkunallaan, on tarkoitettu tämä Abelinin kirja, jossa asiantuntemus ja rakkaus kasvimaailmaan miellyttävällä tavalla yhtyvät. Monta hyvää neu-

voa ja viittausta kasvien elintapoihin ja -vaatimuksiin on siitä varmaan löytävä perehtyneempikin lukija, sillä suulliset traditioonit ja ystävättären opetukset, johon kotikasvien hoito tavallisesti perustuu — milloin „hoidosta“ ollenkaan voi puhua — eivät aina ole niin oikeita ja luotettavia. Johdantona on lyhyt historiallinen ja kaunotieteellinen katsaus — sivumennen: liekö oikea tekijän väite että antiikkisella ajalla „mittään kehittyneempää tunnetta, erikoista rakkautta

luonnon olentoihin, sen kauneuteen ei ollut“? — sitte siirrytään tekemään selkoa kasvien elin- ehdoista, kasvatuksesta, hoidosta, kukkaishuoneista ja talvipuutarhoista, huonekasvien valinnasta ja eri lajeista. Lopuksi on vielä neuvoja irtokukista-

niiden järjestämisestä lasihin ja maljakkoihin sekä muista kukkalaitteista. Suositamme kirjaa, joka on kuvilla varustettu eikä hinnallakaan pi- lattu, kaikille kukkaisystävälle.

AJOKALUJEN PIIRUSTUS- KILPAILUN

toimeenpanemme seuraavil- la ehdoilla: On laadittava luonnos Suomen oloihin so- pivista käytännöllisistä ja si- roista ajorattaista ja reestä, ennen olematonta kuosia, mieluummin mittakaavassa. Palkintoina jaetaan Smk. 50:—, 40:—, 30:— 20:—. Kilpailuluonnokset on lähe- tettävä ennen 1 p. kesäk. osuuskassan johtajalle K. Saarelle osoitteella Kurikka. Palkintolautakuntana toimii osuuskassan johtokunta.

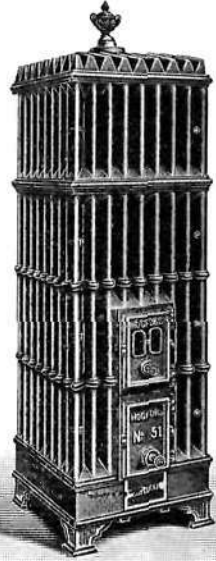
*Kurikan Käsityöläisten
Osuuskassa.*

Kotitaide III:n sisälllys: Eero Järnefeltin Taidenäyttely Ateneumissa, kirj. Edvard Richter. — Traditsiooni tai- deteollisuudessa, kirj. Willy Franck. — Maalausten, piirustusten sekä yleensä taideteosten katselemi- sesta, kirj. J. W. — Kirjallisuutta. — 6 kuvaa Kansallismuseosta, ja 5 kuvaa konsuli Elmgrénin työ- huoneesta. — Ilmoituksia.

Osakeyhtiö Högfors'in Tehdas ja Vattolan Puuhiomo

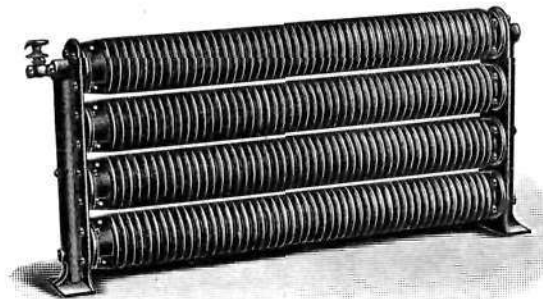
Högfors.

Kamiineita taitetulla lämpöpinnalla suositetaan kirkkoihin ja yhdistysten huoneustoihin.

Kaunis ja lujarakenteisia.

Ripaputkia ja niistä yhdistettyjä kamiineita tarpeineen alituisesti varastossa.

Kalorifeerilämmitys- ja ilmanvaihtolaitoksia, sekä kylpy-, pesu- ja kuivatuslaitoksia suunnitellaan ja valmistetaan.

Täydellisiä

Kylpyhuone-, W. C.- ja Vesijohtolaitoksia

hankkii ja asettaa paikoilleen nopeaan ja kohtuullisiin hintoihin maamme alallaan vanhin liike □ □ □ □ □ □ □

— A.-B. —

Rob. Huber

— O.-Y. —

HELSINKI:

MIKONKATU 13-15. — PUH. 271.

TAMPERE:

KAUPPAKATU 11. — PUH. 378.

TURKU:

LINNANKATU 16. — PUH. 1309.

VIIPURI:

REPOLANKATU 13. — PUH. 130.

VAAZA:

RAATHUONEENKATU 19. — PUH. 543

ARKITEKTEN

TIDSKRIFT FÖR ARKITEKTUR OCH DEKORATIV KONST

**alallaan Suo-
men edullisin
ilmoitusväline.**

Halvat hinnat!

Näytenumero ja kus-
tannusarviot ilmaiseksi!

Ilmoituksia! Täyttääksemme ilmoittajien tarvetta ilmoitetaan täten, että jokaisen henkilön, joka aikoo ilmoittaa tässä aika-
kauslehdessä tai haluaa ilmoittamista koskevia tietoja on ainoastaan ilmoitettava nimensä ja osoitteensa puh. **N:o 44 66**
jolloin lehden edustaja haluttuna aikana ja päivänä saapuu.

Th. Wulff Paperi- ja Piirustus- tarpeiden kauppa

Helsingissä - Pohjois-Esplanadinkatu 43.

Kaikenlaatuisia 1:ma Piirustustarpeita

Halvimpiin hintoihin.

P. Sidorow

Helsingissä, Aleksanterinkatu n:o 7
(entinen Vaasan Pankin huoneusto, vastapäätä Yhdyspankkia.)

Suomalainen Kalustokauppa
Osakeyhtiö

Suorittaa oman insinöörin johdolla täydellisiä konelaitoksia kaikilla aloilla, joista mainittakoon: täydellisiä sahalaitoksia, myllyjä, meijereitä, puusepäntehtaita puumassatehtaita y. m.

Suomen suurin konekauppa!

:-: Konttori ja Konenäyttely :-: :-: Pyytäkää erikoistarjous! :-:

Hyvin lajiteltu varasto:

TAPETTEJA, REUNUKSIA, KORKKI-
MATTOJA JA RULLAKARTIINEJA

Viipurin Tapettikauppa

KARL LAGERBLOM

Helsingissä Aleksanterink. 50. Telef. 20 94.

VÄINÖ HONKALINNA (Borgman)

Taide- ja Rakennustakomo

Viipuri. . . Papulankatu 4. . . Puh. 805.

Tekee kaikkea rakennusalaan kuuluvaa hienompaa työtä.
Suunnitelmia ja kustannusarvioita tehdään ilmaiseksi.

J. LÖFDAHL

Linnankatu 1 TURKU Sähköos. LÖFDAHL

Tukku- ja vähittäiskauppa kaikenlaatuisia
rauta-, väri- ja rakennusaineita sekä työkaluja

Sanduddin

Tapetti- & Mattoliike

Helsinki P. Esplanaadik. 25 telef. 49 79
on maamme vanhin, suurin ja ajan-
mukaisemmin järjestetty erikoisliike

Tapetti ja Mattoalalla

Haaraosasto Wiipurissa Aleksanterin-
katu 19 telef. 13 05

Ulko- ja sisämaalauksessa käytettävää Kivennäisvärimalia

Glorial

Veteen sekoitettuna pysyvää, vaan kuitenkin sateessa liukematonta. Korvaa öljy- ja liimavärejä. Kuivaa nopeasti. Pyytäkää mallinäytteitä ja hintaluetteloja.

Ulrich, Anderzén & Co.

Helsinki. Telefon 20 59.

Lång & Leppäaho

Osakeyhtiö

Aleksanterink. 13. — Puhelin 143.

Konttori- ja kirjoitustarpeita
Paperia. Tukuttain ja vähittäin.

— Konttorikalustoja. —

Suomen Käsityön Ystävät

Unionink. 23 — Puhelin 22 20.

Myy ja järjestää kaikenlaatuisia koruompeluja, kuin myös kutomatöitä.

HELSINKI

PIIRUSTUS&KOIOPAPERIJA
KALKERIPAPERIJA

VALOKOPIO
ATELIERI
VALKO-SINI-RUKEA
KOPIOITA.

KALKERIKANGASIA

Allan Johnson
ANKURIK 5 TELGIBI

HELSINKI

K. AALTO

Helsinki. — Kulmakatu 10.

□ □ □ Puhel. 6095. □ □ □

Suurittaa hyvin ja halvalla kaikkia rakennusalaan kuuluvia takomotöitä.

M. LEHTOSEN Rauta- ja Metalliteollisuustehdas.

HELSINKI, ABRAHAMINK. 15, PUH. 25 01.

Tekee kaikkia ammattiin kuuluvia töitä, niinkuin koneiden, pannujen, automobiilien, moottorien, putkijohtojen korjauksia ja ylöspanoa. Kuparistöitä valmistetaan, tinataan ja korjataan. Kaikki huolellisesti ja nopeaan.

HUOM! Ihanne-kassakaappeja valmistetaan.

Ruoholahden lautatarhassa

ent. Odert Laineen, nyttemmin Porvoon ja Hämeenlinnan höyrysahojen valmisteiden paikallismyyntejä. Alituinen varasto kaikenlaisia höylättyjä ja höyläämättömiä puutavaroita rakennustarpeita varten. Erittäin mainittakoon: Hylky-lautoja, Lattialautoja, Paneelia, Listoja, Vuorauslautoja, Kaari- & Karmilautoja, Valmiita Ovia & Akkunoita, Puutarha- & Huvilakalustoja y. m. Siromallisia parkettilat-tioita tammesta ja männystä.

Kaikenlaatuisia puusepäntöitä suurempia tilauksia piirustusten mukaan. Piiruja, Parruja ja Pakkeja toimitetaan myös tilauksen mukaan — Lautatarhan Puhelinnumero on 55 28. — **HUOM!** Halvat hinnat.

VERHOILIJA

J. K. MANNERSTRÖM,

PURSIMIEHENKATU 25, PUH. 27 50, täyttää sekä päällystää huonekaluja, patjoja y. m.

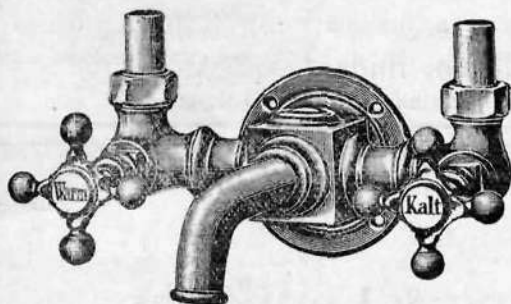
— **PUUSEPÄNTÖITÄ.** —

Kukaan liikemies

älkөөn laiminlyökö hankkia itselleen laajan ostokyyisen ostajapiirin ilmoittamalla

„KOTITAITEESSA“.

Täyttääksemme ilmoittajien tarvetta ilmoitetaan täten, että jokaisen henkilön, joka aikoo ilmoittaa tässä aikakauslehdessä tai haluaa ilmoittamista koskevia tietoja, on ainoastaan ilmoitettava nimensä ja osoitteensa puh. 44 66, jolloin lehden edustaja haluttuna päivänä ja aikana saapuu.

A. B. VESIJOHTOLIIKE O.Y.

Helsinki

Nuoranpunojankatu 4

Puhelin 33 18

Toimittaa kaikkia

Vesi-, Viemäri- ja Lämpöjohtoja

Myypi varastosta

Torvia, Torvenosia, Hanoja, Pumppuja
y. m., y. m.

Osakeyhtiö Puuseppä

Kuopio

Nopea hankinta!

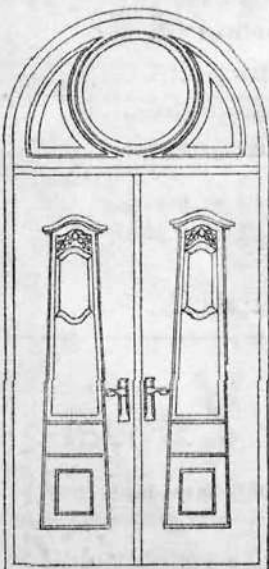
Kohtuulliset hinnat!

Maamme parhaimpia valmisteita kuten:

Rakennuspuusepäntöitä, Ikkunoita, Ovia, Sisustuksia ja Huonekaluja kirkkoihin, pankkeihin, kouluhin y. m. Alituinen varasto kaikenlaisia höyryllä kuivattuja sahattuja & höylättyjä Puutavaroita kuten Lankkuja, Lautoja & Listoja.

EDUSTAJAT:

Veljekset Udd, Rakennuskonttori Helsingissä. — Apteekkari V. Relander Viipurissa. — Konsuli Arth. Hallberg, Kotkassa. — Rakennusmestari B. Forsius, Mikkelissä.

HELSINGIN ASFALTTI OSAKEYHTIÖ

Konttori: Sörnäisten Rantatie 2. Telef. 10 86.

Sähköosote: Asfalttiyhtiö, Helsinki.

Erikoisala:

Sementtitorvia,
koneella puristettuja.

Kaivorenkaita.

Asfaltteerausta

sekä huoneissa että ulkosalla.

Erikoisala:

Veden poissalpaaminen vedenpintaa alempana olevista kellareista.

Karjaläuväin, meijerien, tallien ja sikoläättien asfaltteeraus.

Rekisteröity tavaramerkki

Tehtaat Hakasalmen torin laidalla:

Asfaltti- & Torvitehdas

Naftalii nittomia Kattamisaineita, kuten:

Asfalttikattohuopaa, Asfalttilakkaa, Peltivernissaa, Kreosoottitervaa, Kreosoottijälyä, Vuorauspahvia y. m.

Täydellisiä katonkattamisia

suoritetaan takauksella.

JULIUS TALLBERG

Varasto uudenaikaisia huonekaluheloja
Kullattua kuparia, messinkiä, nikkeliä y. m.
Eri malleja piirustusten mukaan toimitetaan mitä pikimmin tehtaalta.

Erilaatuisia huonekalulukkoja.

Rokkolan hyväksi **Peililasia** määrätyissä suuruuksissa suoraan tehtaalta.

Juho F. Aaltosen Tapettikauppa

Erottaja N:o 11 :: Puhelin 33 65.

Varasto aistikkaita tapettia kaikista KOTI- ja parhaimmista ULKOMAAN tehtaista. Friisiä, reunuksia, kullalistoja, korkkimattoja, pinkopaperia ja -pahvia y. m., y. m.

Rakentajat huom.! ■ ■ ■ **Rakentajat huom.!**

Hyviä rakennustarpeita:

vasoja, parruja, hirsiiä, riukuja, lankkuja, lautoja, telinelankkuja, halkoja y. m. myy

Helsingissä, Vladimirinkatu 11.

Puhelin 37 56 ja 65 41.

Niilo Ahlgren

K. METSOMÄKI

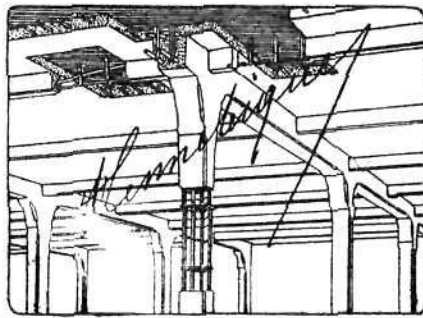
**KORISTE- JA RAKENNUS-
TAKEITTENTEHDAS**

Helsinki - - Tel. 24 95.

Valmistaa takorautatarpeita niinkuin porraskäytävä- ja veranda-aitoja, porttia, palotikapuita, rakennusaineiden nostohissiiä y. m.

Sepän liikkeeseen kuuluvia töitä.

Puhelin
28 91

Puhelin
28 91

Aug. Kiökemeister

— Helsinki —

Suorittaa kaikenlaisia rautabetoni-konstruktioneja

„Hennebique systeemin“ mukaan.

Taidetakomo
||| KORU |||

Eino Schroderus.

■ ■ ■ Valmistaa lampuja, lyhtyjä, kynttiläjalkoja, kirjoitustelineitä, huonekaluheloja y. m., y. m.

Ottaa suorittaakseen kaikenlaatuista rauta-, kupari- ja messinkiteollisuuden alalle kuuluvaa taiteellista työtä.

EINO SCHRODERUS.

Arkkitehti

Maariank. 28. P. 53 48. TAKOMO Maariank. 24.

Tampereen Rakennuskonttori

myy halvimmalla

Kalkkia, sammutettua ja sammuttamatonta.
Sementtiä, Lomma, Danmark ja Quinstorp.
Tulenkestäviä tiiliä ja savea.
Ikkunalasia, Tapettia, pinkopaperia ja pahvia.
Maalitarpeita ja Värnissoja.
Rakennustarpeita ja Työkaluja.
Konetarpeita ja Öljyä.
Rautatiekiskoja ja T-rautoja.

Tampereen Höyrypuuseppä Osakeyhtiö

valmistaa

Huonekaluja ja
 Puusepäntöitä

Näyttelyvarasto Tampereella Puutarhakadun 16:sta.

SÖRNÄISTEN HALKO- JA PUUTAVARALIIKE O. Y.

Tehdas, Konttori ja Varasto Fredriksberginkatu 13-15. Konttori puhelin 270. Varasto puhelin 6795.

MYYPPI: Höylättyjä ja Höyläämättömiä sekä höyrykuivia lankkuja, lautoja, listoja y. m., y. m.
 VALMISTAA: Karmia, ovia, ikkunoita, konttori ja myymälä-huoneustojen sisustuksia, toimittaa korjauksia rakennusalalla kokeneen rakennusmestarin johdolla sekä yleensä kaikkia puuteollisuusosalalle kuuluvia töitä.

MYYPPI: Polttopuita, halkoja kokonaisina, sahattuina ja pilkottuina sekä kotinajettuina.
 VARASTO: Hylkylautoja, lankunpintoja, hirsii, vassoja ja piiruja.

Kaikki nykyajan halvimpiin hintoihin.

TAITEELLINEN ASIOIMISTO Kluuvik. 3

■ Huonekalukankaita ■ Mattoja ■ Verhoja ■
 ■ Taideteollisuusesineitä ■

LIBERTY-silkkiä
 samettia

ILMOITTAMINEN KOTITAIDE- lehdessä

== on edullisin! ==

ILMOITUSOSASTO: Helsinki. —
 Uudenmaank. 3-5. — Puh. 4466.

Helsingin Puuseppätehdas Osakeyhtiö

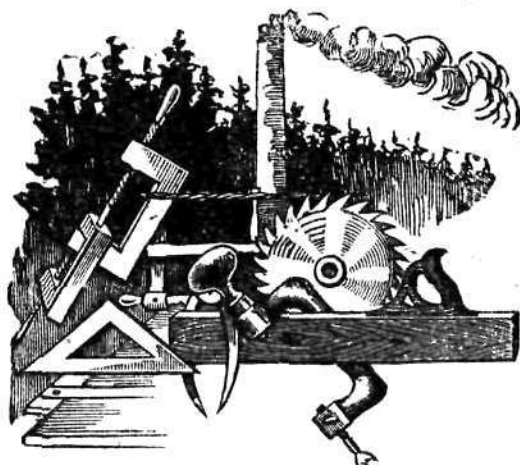
Sähköosoite.
 PUUSEPPÄ
 Puhelin 13 53

Lastenkotok. 5

Helsingissä

Valmistaa
 Huonekaluja,
 Konttorin-,
 Kirkkojen-,
 Puotien- y. m.
 sisustuksia.

Ikkunoita, Ovia, Par-
 kettilattioita sekä
 kaikkia puusepän
 alalle kuuluvia
 töitä.

HELSINGIN RAKENNUSAINE KAUPPA O.-Y.

Pääliike: Heikinkatu 3. Haarakauppa: Hämeenkatu 2.
 Sähköosoite: RAKENNUSAINE.
 Puhelimet: Myymälä 256. Konttori 1868.

Rakennusaineita, Rautatavaraa.
 Värejä, Öljyä, Koneita. ♣ ♣
 Työ- ja Talouskaluja. ♣ ♣ ♣